

P. Mgr. Jan Koblížek, Obec a náboženství
Oponentský posudek práce předložené k rigoróznímu řízení

Předmětem práce je srovnání vztahu mezi politickou činností a náboženstvím v pojetí sv. Augustina (přesněji: s pojetím vyloženým tímto autorem ve spisu *De civitate Dei*) a v rané práci Hannah Arendtové (jedná se o disertaci *Le Concept d'amour chez Augustin*).

Sv. Augustinovi jsou věnovány první tři kapitoly práce, ve čtvrté, poslední, se autor zabývá příspěvkem H. Arendtové. Pokud jde o Augustina poskytuje autor čtenáři po všeobecném úvodu (1.kap.), pojednání o Augustinově pojetí lidské přirozenosti (2.kap.) a výklad o jeho pojetí sociálního aspektu lidského života (3.kap.). Ve 4.kapitole seznamuje autor čtenáře s obsahem uvedené disertace Hannah Arendtové. Ukazuje správně na rozdílnost myšlenkových východisek obou autorů (křesťanský eschatologismus u Augustina, agnosticismus a fenomenologické zúžení pohledu na člověka u Arendtové). Nepovažuje však za svůj úkol rozhodnout, „kdo z obou autorů má pravdu“. Přesto formuluje k příspěvku H. Arendtové některé oprávněné kritické poznámky. Neváhá ovšem ani, spolu s touto autorkou, upozornit i na některé nedostatky Augustinova pojetí.

V celku považuji Koblížkovu práci za užitečný příspěvek oživující tradiční interpretaci Augustinova díla jeho konfrontací s názory soudobého autora vycházejícího z filosofických pozic Augustinovu pohledu na svět sice cizích, ale dnes velmi rozšířených. Autor projevuje ve své práci důkladnou obeznámenost s oběma svými hlavními prameny a je vybaven znalostí značného počtu pertinentní sekundární literatury. Jazyk práce je bez výtky, Koblížek vyjadřuje výstižně a někdy i působivě, co má na mysli. Závěry nejsou příliš překvapivé, jsou však dobře doloženy. Práce působí tedy povšechně vzato příznivým dojmem.

Úkolem posudku je ovšem upozornit vedle předností i na nedostatky, které oponent, jak se domnívá, na práci shledal.

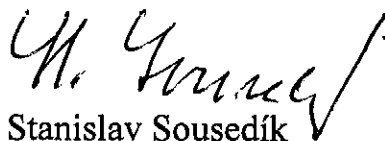
Určitým negativem je podle mého mínění ne dost přesně stanovený předmět práce. Je-li jím zjištění, jaký je vztah mezi názory Augustinovými a Arendtové, mohla být práce podstatně kratší: Výklad obsažený v první a druhé kapitole mohl vlastně odpadnout, protože není v přímé souvislosti s takto stanoveným předmětem a obsahuje – jak mi zdá – celkem jen málo, s čím by nebylo možno se seznámit v standardní literatuře. V práci se dále někdy projevuje jakási nepevnost ve vedení myšlenky: autorovy výklady působí občas dojmem stručných komentářů k různým citátům, při čemž se čtenáři vytrácí myšlenková návaznost a promyšlená vnitřní souvislost.

Metodologickým nedostatkem práce je, že autor pracuje pouze s překlady pramenů a nesáhá k originálnímu znění. Poznámky typu „považuji francouzský překlad toho a toho místa za výstižnější než český“ ztrácejí tím pádem na

průkazné síle. Je sice pravda, že při projednávání zvoleného námětu jsou k dispozici celkem spolehlivé překlady pramenů do národních jazyků, takže sahat k originálům není v tomto případě nezbytné. Uvítal bych přesto, kdyby autor již při své nynější práci projevili prokazatelněji svou *všeobecnou* připravenost pro práci s prameny, a to i takovými, jež do národních jazyků přeloženy případně nejsou. Dojem, který práce vyvolává, mohlo také zvýšit, kdyby autor byl býval prokázal, že vedle francouzské sekundární literatury je s to se orientovat i v odborných textech jinojazyčných, hlavně anglických a německých.

Považuji za důležité na tyto nedostatky upozornit nikoli proto, že by snižovaly zásadně kvalitu předložené práce – zdůrazňuji znovu, že ji považuji za užitečnou a cennou – ale z toho důvodu, že je tato práce předstupněm k disertaci doktorské, kde by uvedené nedostatky, nyní nepodstatné, působily již rušivě.

Doporučuji práci P.Mgr. Jana Koblížka k obhajobě.

Prof. Stanislav Sousedík